

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: Udrag fra Holberg og hans Scene

Citation: Brandes, Edvard: "Holberg og hans Scene", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 53. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324075115904/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

førelsen vundet særdeles, hvis Hr. Rosenkilde havde overtaget Frands' Rolle. Hvilken Komiker vilde ikke være henrykt over den Scene, hvor den gamle Mand højt grædende maa synge Melodien til den Menuet, som hans dumme Kone og fjottede Søn danser sammen! Her findes en Sammenblanding af det Rørende og det Burleske, som kalder paa den bedste Kunst. Denne Scene, spillet af Hr. Kolling, faldt til Jorden.

Det gør Hr. Jerndorff Ære, at han har haft Mod til at paatage sig Jean de France og er kommen forholdsvis heldig derfra — bedre end hans umiddelbare Forgængere. Han fremstiller Jean med en Barnlighed, en haabløs Enfoldighed, som falder ganske klædelig. Igennem den bløde Udtale af det Franske, igennem den kvindagtige Modegalskab mærker man, at hans bløde Hjærne og svage Sjæl ikke har kunnet modstaa Paris' Fristelser. Det franske Ord *mignon* passer paa ham. Paa den anden Side kan det ikke nægtes, at Rollen fordrer stærkere Farver og helst bør spilles af en grotesk Komiker. Hr. Olaf Poulsen havde været Manden. Havde han faaet Rollen, var han ogsaa derved bleven frelst for at præstere noget saa Middelmaadigt som Arv. Det er lidet hensynfuldt af en Kunstner som Hr. Poulsen at byde Publikum halvgjort Arbejde. Hans Arv var ikke *set* — og for den Sags Skyld ikke heller

hørt; Hr. Poulsen nøjedes med gammel Teaterjargon og saadanne Gestus, som ingen Bondekari i Danmark nogensinde har benyttet.

II.

Den 26de Marts 1890.

Jean de France's Komik giver vistnok Stykket Plads blandt Digterens af Tiden mest medtagne Arbejder. Der kommer ganske sikkert ogsaa nutildags Narre fra Paris, men deres Taabelighed hænger ikke saa udvortes i Klæderne. Desuden har Holberg taget sig det forskrækkeligt let med Udarbejdelsen af sin Komedie: skønt hele Handlingen bestaar i, at Jean de France ikke vil ægte Elsebet, lader han ikke disse to mødes en eneste Gang i det hele Stykke. Den fiffige Kammerpige, der her hedder Marthe og endnu ikke Pernille, har følgende Replik: »Det gaar med mig som med dem, der skriver Komedier; medens de skriver paa Komædien, falder dem af sig selv ind, hvorledes den skal udføres og endes.« Der ligger i disse Ord en Tilstaaelse fra Holbergs Side, en Erklæring om, at han arbejdede uden fast Plan, naar han skrev sine Skuespil. Man vilde ønske, at han mindre havde stølet paa sin Inspiration.